

Den store MILJØFORVIRRING

Jesper Klein sad i årtier nærmest limet til sin cykel og ville bygge en vindmølle i baghaven. Hans søn tager med glæde til Skagen for et glimt af en sjælden fugl og vil gerne redde regnskoven. Men de mangler stadig den perfekte opskrift på en bæredygtig hverdag.

TEKST: LOTTE RUBY • FOTOS: HENRIK PETIT

- Jeg tror altså, at det kommer til at gå den rigtige vej for miljøet nu, siger Sebastian.

- Men det går fandeme langsomt, svarer Jesper med tryk på hver stavelse.

- Det kan godt være, men jeg tror tingene er ved at ændre sig, fortsætter Sebastian optimistisk.

- Det var da utroligt, som du tror på fremtiden!, siger Jesper og ryster på hovedet.

- Jamen, det er jeg da nødt til, når du altid skal se så sort på det hele!

Sebastian banker en flad hånd i sofa-bordet – og napper så et bolsje mere fra en sribet dåse. Der er nemlig god debat-kultur i familien Klein og ikke den mindste ansats til uvenskab mellem far og søn, selv om meningene er delte.

Verden så unægtelig også anderledes ud, da Jesper Klein i 40erne og 50erne drøede rundt på sin første cykel på Vesterbro i København.

En liflig duft af benzin

- Dengang var det et statussymbol, når man fik sin første cykel. Brugt, naturligvis, og med klodser på pedalerne. Min mor og far cyklede også, for det var jo det eneste alternativ til sporvognen. Biler var der ikke mange af i vores kvarter, det var kun dyrlægen, der havde sådan en. Det var en Austin 7, som til gengæld fascinerede mig meget, fortæller han.

I 50erne kom der efterhånden flere biler på vejene, men selv om osen og benzindampene sagtens kunne lugtes, så var

der ingen, der dengang tænkte på miljøproblemer. Lugten af bilos og håndpumpebetjente benzinstationer blev forbundet med fremskridt og økonomisk opsving.

- Men man smed da ikke skrald på gaden?, indskyder Sebastian.

- Uha nej, men dengang var ordet miljø, et man brugte, når man f.eks. beskrev et hyggeligt miljø, der var pænt indrettet. Det var først sidst i 60erne, at folk blev opmærksomme på forureningen, svarer Jesper Klein, der også selv på den tid blev optaget af de nye tanker om at nedbringe forureningen og spare på energien.

Den cyklende kontrabas

De miljøvenlige transportvaner havde han med sig fra barndommen. Også efter familien var flyttet til forstaden Hvidovre, hvor far og mor fulgte tidens trend og anskaffede sig en folkevogn. Men Jesper Klein havde ikke kørekort, så når han om aftenen spillede musik på de københavnske barer, så foregik cykelturene frem og tilbage jævnlige med kontrabassen over nakken.

- I mange år sad jeg nærmest limet til min gamle polticykel, som jeg havde købt billigt på en auktion. Dengang var jeg kendt som 'ham med cyklen', fortæller han.

Men det var i 70erne, da Jesper Klein selv var blevet husejer på Amager, at han for alvor blev bevidst om miljøproblemer og gjorde en indsats for at leve mere bæredygtigt. Det var bare lettere sagt end gjort. For selv om bl.a. oliekrisen havde

OM JESPER KLEIN (FØDT 1944):

Bedst kendt som skuespiller, men har ingen formel skuespilleruddannelse. Til gengæld er han uddannet cand.phil. i teaterhistorie. Hans vej til skuespillerfaget gik via Danmarks Radio, hvor han første gang optrådte på tv i 1968.

Det endelige gennembrud kom med hans rolle i revyen "Kameldamen" i 1969. Senere fulgte en række succeser indenfor humor- og revygenren, bl.a. med musik- og teatergruppen "Klyderne".

Fra film kendes han bl.a. fra "Skønheden og udyret", der i 1984 indbragte ham en Robert. Derudover har han skrevet ca. 25 bøger og medvirket i en lang række teaterforestillinger og børneprogrammer. Gennem mange år gift med skuespillerinden Lykke Nielsen og far til Sebastian Klein.

skubbet på miljøbevidstheden i samfundet, så var de nye erkendelser ikke nødvendigvis sivet ind hos de offentlige forvaltninger.

Masser af modstand

- Først ville jeg omlægge elektriciteten i mit hus til 12 volt, men det måtte jeg ikke for kommunen. Så ville jeg forsøge mig med en lille vindmølle og solfangere på taget, men det kunne jeg heller ikke få tilladelse til, fortæller Jesper Klein.

Engagementet holdt til først i 80erne, hvor han købte en grund på Møn med det meget fremsynede mål at bygge et energineutralt hus med jordvarme, som han selv havde tegnet.

- Men sådan noget ville de altså ikke have stående. Så det blev heller ikke til noget, selv om jeg var indstillet på at finansiere det hele selv, siger Jesper Klein.

Han indrømmer gerne, at de miljøvenlige tanker nok faldt noget i baggrunden i de efterfølgende år. Men det var til gengæld ikke tilfældet for hans søn Sebastian (født 1972). Han blev nemlig i en tidlig alder bidt af en vild ornitolog.

Til grin for en flok traner

- Jeg havde denne her dyreinteresse, som gik amok. Som lille ville jeg først være dyrlæge, men dyrlæger afliver jo også dyr – og det var jeg ikke meget for. Så overvejede jeg dyrepasser, men kom til sidst frem til, at det sejeste, jeg kunne blive, var Greenpeace-aktivist og sejle rundt i en gummibåd, fortæller Sebastian Klein.

Det dyreelskende barn rørte også sin mor til tårer, da han på et tidspunkt insisterede på at give 100 kroner, han havde fået, videre til Verdensnaturfonden.

Greenpeace-aktivist blev han nu ikke, men fugleinteressen hang ved, og som teenager tog han glad og gerne turen til Skagen, hvis nogen havde spottet en sjælden fugl på de kanter.

- Men jeg holdt det altså hemmeligt, for jeg vidste godt, at det ikke var det, der gav flest point hos pigerne, tilføjer han og mindes en dag i niende klasse, hvor han alligevel kom til at afsløre sig.

- Vi sad midt i en time, da jeg pludselig kunne se en flok traner flyve forbi udenfor vinduet. Jeg blev så begejstret, at jeg rejste mig op og skreg: Se, de traner! Og så lå alle de andre selvfølgelig flade af grin.

OM SEBASTIAN KLEIN (FØDT 1972):

Bedst kendt som naturinteresseret vært på børne fjernsyn. Læste en overgang til lærer, men sprang til, da Danmarks Radio i 1996 søgte en ny vært til en række "Fjernsyn for dig" med fokus på natur. Genembruddet kom, da han sammen med Martin Keller og Ketil Teisen lavede børneprogramrækken "Naturpatruljen", som blev et stort hit blandt både børn og anmeldere.

Efterfølgende har han medvirket i en lang række tv-programmer og skrevet adskillige børnebøger. Siden 2000 har han sideløbende turneret Danmark tyndt som musikalsk børneunderholder.

Sebastian Klein har en intens fugleinteresse med sig fra barndommen og er aktiv i både Dansk Ornitolog Forening og regnskovsorganisationen Nephentes.

Gift med Rikke Klein og far til Sylvester og Christopher.

Da miljø sagen blev yt

Der var sket noget med folkestemningen fra Greenpeaces storhedstid omkring 1980 og så til sidst i 80erne, husker Jesper Klein, der i sin ungdom ikke behøvede at skjule sin interesse for insekter.

- Men i 80erne kom yuppietiden, hvor alt blev fokuseret på individet og det egensindige. Det gik ud over den fælles ansvarfølelse. Det var selvfølgelig en modreaktion på 70erne, men jeg forstår den egentlig ikke, og jeg kan godt blive vred, når jeg hører alt det, som 68-generationen får skudt i skoene af dårlige motiver, siger han.

I dag er miljøet – i form af hele klimadebatten – kommet i fokus igen, og Jesper og Sebastian Klein er begge spændte på at se, hvad det kommer til at betyde fremover. De har nemlig begge oplevet, at selv om man gerne vil leve bæredygtigt, er det ikke altid så let i hverdagen.

Kampen om rørsukkeret

- Jeg synes, den dårlige samvittighed fylder meget. For selv om jeg prøver at træffe de rigtige valg, kommer jeg da også tit til at tage bilen ned i kiosken i stedet for cyklen. Men min kone og jeg har til gengæld vilde diskussioner om, hvorvidt det er bedst for miljøet at købe det hvide sukker fra Lolland eller det brune fra Colombia, fortæller Sebastian.

Jesper lytter og fortsætter:

- Det er derfor, vi har brug for ordentlige lovgivere.

- Ja, måske har vi brug for at få nogle ting presset mere ned over hovedet. Vi er jo magelige mennesker, men tænk nu hvis man bedre kunne se, hvad de grønne afgifter blev brugt til. Eller hvis der fandtes et klimamærke, man kunne gå efter i butikkerne. Så ville det jo være nemmere, mener Sebastian.

10 KLOGE CYKLISTER

Vidste du...

...at danskerne hver dag spilder 120.000 timer på at vente i en bilkø?